

حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت

۵

ماهنامه فرهنگی

چراغ راه

اسفند ۱۴۰۱ ه.ش، شعبان ۱۴۴۲ ه.ق

در این شماره می خوانید:

- اسرار تلبیه | ۲
- دعا، سرباز گمنام خدا | ۳
- چرا امیرالمومنین علیه السلام | ۴
- نشانه لطف خاص امام | ۵
- عظمت مناجات شعبانیه | ۶
- بیزاری از همه ی بی رحمی ها | ۷
- حکم مسح سر با موهای بلند | ۸

معاونت فرهنگی
مدیریت آموزشی و فرهنگی

لَبِّكَ اللَّهُمَّ رَبِّكَ

اسرار تلبیه

لبیک، زائر را شبیه ابراهیم می‌کند و او را به سمت و سوی **تأسی به ویژگی‌های ابراهیمی** سوق می‌دهد. ابراهیم، حلیم و اهل انابه و ابتهال بود؛ «إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّاهٌ مُنِيبٌ»^۱

ابراهیم، صادق بلکه **صدیق** بود؛ «وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا.»^۲ ابراهیم مأمور **شکستن بت‌ها** شد؛ «وَتَاللَّهِ لَأَكِيدَنَّ أَصْنَامَكُمْ بَعْدَ أَنْ تُولَّوْا مُدْبِرِينَ»^۳

روزی که مشرکان و معاندین ابراهیم را در منجنیق گذاشتند و او را به سمت آتش پرتاب کردند، جبرئیل بر او نازل شد و از او پرسید:

«آیا حاجتی داری؟ ابراهیم به او پاسخ داد: نسبت به تو حاجت ندارم. سپس جبرئیل به آسمان عروج کرد و بازگشت و از او پرسید: از خدا هم حاجتی نداری؟ خلیل الله پاسخ داد: همین که او حال مرا می‌بیند کافیهست.» خداوند هم به پاس توکل و ادبش آتش را بر او سرد و آرام و سلامت قرار داد.^۴

(۱) - سوره هود، آیه ۷۵.

(۲) - سوره مریم، آیه ۴۱.

(۳) - سوره انبیا، آیه ۵۷.

(۴) - کشف المحجوب، ص ۴۲۴.

دعا در مکتب اهل بیت

دعا، سرباز گمنام خدا

از رسول اعظم رسیده است: «الدُّعَاءُ جُنْدٌ مِنْ أَجْنَادِ اللَّهِ تَعَالَى مُجَنَّدٌ، يَرُدُّ الْقَضَاءَ بَعْدَ أَنْ يُرْمَ» یعنی گرچه در قرآن می خوانید وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ولی باز در قرآن می خوانید وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ خداوند سربازان گمنامی دارد که پیش شما شناخته شده نیست؛ یکی از آن سربازان گمنام خدا، دعاست، این دعا که جزء سربازان الهی است آنقدر است که به اذن خدا قضا و قدر را بر می گرداند، حالا نکته این است که چه کسی، برای چه کسی دعا کند و چه چیزی بخواهد. رسول گرامی ﷺ فرمود «دُعَاءُ الْوَالِدِ لِوَلَدِهِ كَدُعَاءِ النَّبِيِّ لِأُمَّتِهِ» همانطور که دعا پیغمبر درباره امتش مستجاب است، دعا ی پدر درباره فرزند مستجاب است.

گزیده ای از خوان حکمت و معرفت آیت الله جوادی آملی، گردآورنده محسن حدادی، ص ۵۵

چرا امیرالمومنین علیه السلام

جابر بن یزید گوید: به امام باقر علیه السلام گفتم:
چرا امیرمؤمنان را به این لقب نامیده‌اند؟
حضرت فرمود:

زیرا مومنان را آذوقه (علم و معرفت) می‌رساند. مگر
نشیده‌ای که در کتاب خدا (در داستان یوسف) فرمود:
نَمِيرُ أَهْلَنَا

«و خانواده خود را آذوقه می‌رسانیم».

بحار الانوار، ج ۳۷، ص ۲۹۳

نشانه لطف خاص امام

از کجا بفهمیم در حرم ائمه علیهم السلام مورد لطف ایشان قرار گرفته ایم؟

حضرت آیت الله احمدی میانجی:

هر وقت در حرم امامان علیهم السلام یا قبرستان بقیع **حالی معنوی** پیدا کردید یا **حالت گریه و انابه** به شما دست داد، همین، نشانه پذیرایی آن امام است. نشانه لطف آن امام در حق شماست.

امید ناب، آیت الله احمدی میانجی، ج ۱، ص ۱۴۸

در محضر روح الله

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاسْتَعِ دُعَائِي إِذَا دَعَوْتُكَ وَاسْتَعِ بِدُعَائِي إِذَا تَدَعَيْتُكَ وَأَقْبِلْ عَلَيَّ إِذَا تَجَاسَيْتُكَ هَكَذَا نَحْنُ
إِلَيْكَ وَوَقَفْتُ بَيْنَ يَدَيْكَ مُسْتَكِينًا لَكَ مُتَضَرِّعًا إِلَيْكَ رَاجِيًا لَكَ الْكَفَّ وَالْإِثْمَ وَالْغُفْرَانَ وَتَعَلَّمَ مَا فِي نَفْسِي وَتَحَبَّرَ حَاجَتِي وَتَعَرَّفَ
مُصِيبِي وَلَا يَنْجِي عَلَيَّكَ أَمْرٌ مُنْقَلَبِي وَمَتَوَايَا وَمَا لِي بِذُنُوبِي أُنَبِّدُ مِنْ مَنَاطِقِي وَأَتَقَوِّ بِدِي مِنْ طَلِبَتِي وَأَرْجُوهُ لِعَاقِبَتِي وَ
قَدْ جَرَتْ مَقَادِيرُكَ عَلَيَّ يَا سَيِّدِي فِيمَا يَكُونُ مِنِّي إِلَى آخِرِ عُمرِي مِنْ سِرِّي وَغَلَابَتِي وَبَيْدِكَ لَا يَبِيدُ غَيْرُكَ
زِنَادِي وَنَفْسِي وَصَوْرِي **إِلَهِي** إِنْ حَرَمْتَنِي فَمَنْ ذَا الَّذِي يَرْزُقُنِي وَإِنْ عَذَّبْتَنِي فَمَنْ ذَا الَّذِي يَنْصُرُنِي **إِلَهِي** أَعُوذُ
بِكَ مِنْ غَضَبِكَ وَخُلُولِ سَخَطِكَ **إِلَهِي** إِنْ كُنْتُ غَيْرَ مُسْتَأْمِلٍ لِرَحْمَتِكَ فَأَنْتَ أَهْلُ أَنْ تُجُودَ عَلَيَّ بِفَضْلِ سِتِّكَ **إِلَهِي** كَأَنِّي
بِنَفْسِي وَاقِفَةٌ بَيْنَ يَدَيْكَ وَقَدْ أَظْلَمْتُ أَحْسَنَ تَوَكُّلِي عَلَيَّكَ هَكَذَا أَهْلَكَ أَمَّا أَنْتَ أَهْلُهُ وَتَعَمَّدْتَنِي بِغُفْرِكَ **إِلَهِي** إِنْ غَفَرْتَ
فَمَنْ أَوْلَى مِنْكَ بِذَلِكَ وَإِنْ كَانَ قَدْ دَنَا أَجَلِي وَلَمْ يَنْجِي لِي مِنْكَ عَمَلِي هَكَذَا جَعَلْتَ الْإِقْرَارَ بِالذَّنْبِ إِلَيْكَ وَسِيلَتِي
إِلَهِي قَدْ جَرَتْ عَلَيَّ نَفْسِي فِي النَّظَرِ لَهَا فَهَلَا الْوَيْلُ إِنْ لَمْ تُغْفِرْ لَهَا **إِلَهِي** لَمْ يَزَلْ يَرْكُ عَلَيَّ أَيَّامَ حَيَاتِي فَلَا تُقَطِّعْ بَرَكَ عَنِّي فِي
مَمَاتِي **إِلَهِي** كَيْفَ أَيْسَ مِنْ حُسْنِ نَظَرِكَ لِي بِتَدَامَاتِي وَأَنْتَ لَمْ تُولِي أَوْلِيَا إِلَّا التَّجْمِيلَ فِي حَيَاتِي **إِلَهِي** قَوْلٌ مِنْ أَمْرِي مَا
أَنْتَ أَهْلُهُ وَعُدَّ عَلَيَّ بِضَطِّكَ عَلَيَّ مُذِيبٌ قَدْ عَمَّرَهُ جَهْلُهُ **إِلَهِي** قَدْ سَرَرْتُ عَلَيَّ ذُنُوبًا فِي الدُّنْيَا وَأَنَا أَخُوجُ إِلَى سِرِّهَا عَلَيَّ
مِنْكَ فِي الْآخِرَى **إِلَهِي** قَدْ أَحْسَنْتَ إِلَيَّ إِذْ لَمْ تُظْهِرْهَا لِأَحَدٍ مِنْ عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ فَلَا تُفْضَحْنِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَيَّ زَوْسِ
الشَّهَادِ **إِلَهِي** جُودُكَ بَسَطَ أَمْرِي وَغُفْرُكَ أَفْضَلَ مِنْ عَمَلِي **إِلَهِي** فَسُرِّي بِقِلَابَتِكَ يَوْمَ نَفْسِي فِيهِ بَيْنَ عِبَادِكَ **إِلَهِي**
اغْتِدَارِي إِلَيْكَ اغْتِدَارُ مَنْ لَمْ تَسْتَنْ عَنِ قَوْلِ غَدْرِهِ فَأَقْبَلَ غَدْرِي يَا أَكْرَمَ مَنْ اغْتَدَرَ إِلَيْهِ الْمُسِيئُونَ **إِلَهِي** لَا تَزِدْ
حَاجَتِي وَلَا تَجْعَلْ طَمَعِي وَلَا تَقْطَعْ مِنْكَ رَجَائِي وَأَمْلِي **إِلَهِي** لَوْ أَرَدْتَ هَوَانِي لَمْ تَهْدِنِي وَلَوْ أَرَدْتَ فَضِيحَتِي لَمْ تُصَافِنِي
إِلَهِي مَا أَظْلَمْتُ تَرْزُقُنِي فِي حَاجَةٍ قَدْ أَقْبَيْتَ عُمرِي فِي طَلِبَتِي مِنْكَ **إِلَهِي** فَكَلِّمْنِي أَمَّا أَبَدًا أَمَّا سَرْمَدًا يَزِيدُ وَلَا يَبِيدُ كَمَا
حُبٌّ وَتَرْضَى **إِلَهِي** إِنْ أَخَذْتَنِي بِعُزْمِي أَخَذْتُكَ بِغُفْرِكَ وَإِنْ أَخَذْتَنِي بِذُنُوبِي أَخَذْتُكَ بِمَغْفِرَتِكَ وَإِنْ أَخَذْتَنِي بِالْكَارِ
أَعْلَمْتُ أَهْلَهُ أَنِّي أَجْبُكَ **إِلَهِي** إِنْ كَانَ صُغُرُ فِي جَنْبِكَ أَعْلَمْتُ عَمَلِي كَمَا كُنْتُ فِي جَنْبِكَ خَلَاكَ أَمْلِي **إِلَهِي** كَيْفَ أَتَقَلَّبُ
مِنْ عِنْدِكَ بِالْحَيَاةِ وَتَمُوتُ مِنْ عِنْدِكَ بِالسُّمْرِ

کمتر دعا و مناجاتی دیده شده که درباره آن تعبیر شده باشد که همه ائمه علیهم السلام آن را می خوانده اند و با آن خدا را مناجات می کرده اند. این مناجات (شعبانیه) در حقیقت **مقدمه** ای جهت تنبه و آمادگی انسان برای پذیرش وظایف ماه مبارک رمضان می باشد!

مناجات «شعبانیه» را ... بخوانید آقا! مناجات شعبانیه از مناجات‌هایی است که اگر انسان دنبالش برود و فکر در او بکند، انسان را به یک جایی می‌رساند.^۲

۱. جهاد اکبر یا مبارزه با نفس، ص ۲۳

۲. صحیفه امام: ج ۱۹، ص ۲۵۳

بیزاری از همه‌ی بی‌رحمی‌ها

آئین برائت که به معنی **بیزاری از همه‌ی بی‌رحمی‌ها و ستم‌ها و زشتی‌ها و فسادهای طواغیت** هر زمان و ایستادگی در برابر زورگویی و باج‌گیری مستکبران دوران‌ها است، یکی از برکات بزرگ حج و فرصتی برای ملت‌های مظلوم مسلمان است.

امروز برائت از جبهه‌ی شرک و کفر مستکبران و در رأس آن آمریکا، به معنی برائت از مظلوم‌کشی و جنگ‌افروزی است؛ به معنی محکوم کردن کانون‌های تروریسم از قبیل داعش و بلک‌واتر آمریکایی است؛ به معنی نهیب امت اسلامی بر سر رژیم کودک‌کش صهیونیست و پشتیبانان و کمک‌کنندگان آن است... به معنی بیزاری از نژادپرستی و تبعیض بر اساس جغرافیا و نژاد و رنگ پوست است؛ به معنی بیزاری از رفتار استکباری و خباثت‌آمیز قدرت‌های متجاوز و فتنه‌انگیز در برابر رفتار شرافتمندانه و نجیبانه و عادلانه‌ای است که اسلام، همه را به آن دعوت می‌کند.

حکم مسح سر با موهای بلند

پرسش:

کسی که موهای جلوی سرش بلند است و آن را بالای سر جمع می کند؛ چگونه در هنگام وضو مسح نماید؟

پاسخ:

همه مراجع:

یا باید بیخ موها را مسح کند و یا فرق سر را باز کرده، پوست سر را مسح نماید.